

Apžvalga

Nr. 24 1946 m. liepos 23 d. II metai

Keturi vėl nesusitarė

BERLYNAS. Byrnes paves, JAV kariškos valdžios viršininkas Vokietijoje, gen. Mac Narney, šeštadienį patiekė Vokietijos Kontrolės Tarybai JAV planą dėl visų keturių Vokietijos zonų ūkinio bendradarbiavimo. Sutarimo nepasiekta. Komunikato šeštadienį nebuvo paskelbtas; vietoj jo Mac Narney paskelbė savo kalbą kurią jis pasakė Taryboje projektą įteikdamas. Kalboje išdėstyta toji pat medžiaga, kurią Byrnes išdėstė Paryžiuje keturių konferencijoje ir grįžęs namo savo kalboje per radiją amerikiečių tautai.

Tuoju po posėdžio anglių atstovas Kontrolės Taryboje išskrido į Londoną tartis su britų vyriausybe. Britų spauda jau vakar reiškė nuomonę, kad D. Britanija planą priims, nežiūrint kaip pasielgs Sov. Rusija ir Prancūzija. (E)

VIENA. Sovietų Rusijos okupaciniai organai įteikė Austrijos vyriausybei antrą notą dėl vokiečių turto Austrijoje. Si yra daug aiškesnė, bet ir visas iliuzijas į sovietų nuolaidas sugriauanti. Pagal paskutinę notą vokiečių turtu laikoma, taigi sovietų

naudai konfiskuojama, visas turtas, kuris priklausė Vokietijos piliečiams, bendrovėms ar Vokietijos valstybei prieš Austrijos prijungimą, prie Vokietijos ir visas turtas, kurį, asmenys, bendrovės ar Vokietija įgijo Austrijoje po anšluso pirkimu ar panaudodami politinę prievartą. Jeigu kas įrodys, kad iš jo turtas buvo paimtas prievarta, tai

sovietai tą turtą gražins, tačiau pirmiausia jis turi būti jems perduotas; tačiau jeigu už prievartą perduotą turtą buvo sumokėta, tai tas turtas dabar turi pereiti Sovietų S-gai. Jei Sov. S-ga čia sąjungininkams nenusileis, tai Austrija neteks apie 75 % savo pramonės įrengimų, viso žibalo ir viso Dunojaus laivyno. (E)

Ruosiamas naujas Lenkijos padalinimas

New Yorkas. Žinomasis žurn. W. Lippmann, vertindamas keturių konferencijos darbus, yra linkęs teigti, kad Byrnes pasisėkė šį kartą nustumti Sovietų Rusiją nuo Viduržemio jūros, tačiau tos problemos jis nelaiko išsprętos — ji tik yra atidėta ir Sovietų Rusija vėl ją iškels patogiai valandai atėjus. Kad Byrnes pasisėkė šį kartą sutrukditi Sovietų Rusijai padėti koją prie Viduržemio jūros, tai pirmąsias reikšmes turi JAV nutarimas sustiprinti savo laivyną Viduržemio jūroje. Tai paveikė daugiau, negu visos kalbos ir įtikinėjimai. Tas rodo, kaip JAV turi elgtis Viduržemio jūroje.

Liesdamas Vokietijos problemą, tas pats žurnalistas

tvirtina, kad Maskva ruošia naują alijansą su Vokietija ir naują Lenkijos padalinimą, panašiai kaip 1939 m. Tais metais Sov. Rusija sudarė paktą su Vokietija už Chamberlaino ir Daladier nugaros. Aš pilnai suprantu to kaltinimo sunkumą, sako Lippmann, tačiau jis yra paremtas skaitlingais ir svariais daviniais. (E)

Pilietinis karas Kinijoje

Londonas. Komunistiniai daliniai pradėjo naują ofensyvą Pietinėje Kinijoje, Kian Su provincijoje, Karo veiksmai prasidėjo už 50 klm. nuo Nankino, kuriame yra. vyr. Čang-kaišeko būstinė. Sia ofensyva komunistai, atrodo, siekia užimti Sanchajų. Ofensyva eina visu Jangtse upės sleniu.

Neisileidžia

Vašingtonas. Prez. Truman vakar spaudos atstovų konferencijai pareiškė, kad nevyksta amerikiečių ir sovietų visuomenių susitarinimas, tarpusavy pasikeičiant mokslininkais, menininkais, rašytojais bei žurnalistais, o taip pat įvairiais turistais. Tuo tarpu, kai visi Sovietų S-gos piliečiai, kurie tik norėjo įvažiuoti į JAV, gavo vizas tačiau visi bandymai gauti sovietų vizas kal kuriems JAV mokslininkams bei žurnalistams, nepavyko.

Toliau prezidentas pridūrė, kad JAV ambasados nariai Maskvoje negali važinėti be palydovų kur ir kada nori.

Vašingtonas. JAV krašto gynybos ministerija praneša, kad į Triesto uostą sustiprinti tenyksišiam JAV karo laivynui atplaukia kreiseris „Hartington“.

Maskva. Atsilygindama posakio „geležinė uždanga“ išradėjams, Maskva surado revanšini posakį „aksominė uždanga“. Po šituo posakiu Maskva supranta visa tai, kas yra anglių įtakos sfera. Nuolatinis „Pravdos“ straipsnių autorius Borisas Isakovas viename iš naujausių straipsnių kritikuoja anglių užsienių politiką ir, sumini šiuos punktus:

1) Anglija laiko savo zonoje Vokietijoje nedemobilizuotą 147.672 asmenų vokiečių kariuomenę; 2) Anglija neisvedė iš Graikijos po ten įvykusių rinkimų savo kariuo-

menę kaip buvo pasižadėjusi; Graikija yra vienintelė balkanų valstybė už „aksominės uždangos“, kurioje nėra nei taikos, nei tvarkos; 3) Anglija, remdamasi nesutartimis tarp žydų ir arabų, Palestinoje vykdo kariškas operacijas; 4) santykiuose su Indija Anglija užmiršta pagrindinę problemą — atitraukti savo kariuomenę iš Indijos; šitas klausimas anglių misijos plane visai nenuimamas; 5) praėjus metams po karo pabaigos ir 5 mėnesiams po Reino kalbos Saugumo Taryboje, „nelaimingoje Indonezijoje“ - karas.

EMIGRACIJA

Emigracija — skaudus dalykas. Ji nepateisinama nei tautos, nei krašto, nei paties emigruojančio atžvilgiu.

Nesunku atsiminti didžiąją mūsų tautiečių emigraciją į JAV. Tuomet Lietuvą apleido šimtai tūkstančių jau visiškai subrendusio, sveikiausio jaunimo. Praėjo 40–50 metų, ir kas iš anų lietuvių beliko? Daugumas jų jau išmirė, o jų vaikai ir vaikų vaikai jau tik lietuviškos kilmės amerikoniai. Iškeldami į JAV anie lietuviai sumenkino mūsų tautą kiekybiškai ir kokybiškai. Be to, jie likusius tautiečius nuskraudė ekonomiškai. Žmogaus buvimo šioje žemėje ekonominio apsimokėjimo, tiesa, niekas į viešų problemų ar klausimų eilę nestato; o iš tikrųjų žmogus savo gyvenime turi darbu atsimokėti už savo išauginimą, išauklėjimą. Jei nauji žmonės būtų tik auginami, o suaugę jie nieko nedirbtų, tai žmonijos ūkis bematant sugriūtų.

Jaunų žmonių emigracijos atveju pasidaro taip, kad 20 metų augintas, auklėtas, jau dirbti pajėgus žmogus visą sudėtą į jo auginimą kapitalą negražinamai išsineša kiton šalin. Nepr. Lietuvoj vienas žmogus per metus išlaikyti kaštavo apie 1.200 litų, tai per dvidešimt metų jo išlaikymas kaštuoja 24.000 litų. Toks kapitalas įdedamas į kiekvieną 20 metų jaunuolį. Sakysim, kad anais metais į JAV išmigravo pusė milijono jaunuolių, taigi, jie su savim išsinešė dvilikos milijardų litų kapitalą. Nuostoliai mūsų mastu astronomiškai!

Sunkus dalykas yra ša-vanoriška, bet dar sunkesnė — priverstinė emigracija. Pastaroji dažniausiai graso savo auką sugniuždyti moraliai ir fiziškai. Šitą grėsmę mes jau juntame. Klausinė-jame vienas kitą — ar veš, kur veš, kada veš? Atseit, skaitomės kad ir su laikinos, bet vis dėlto emigracijos galimumu, nes ženkli, kad štai tuoju grįšime į laisvą Lietuvą nėra.

Tad jei reikės laikinai emigruoti, atsiminkime, kad labai daug teks įrašyti į savo ir tėvynės nuostolius. Tie nuostoliai bus juo didesni, jei neteksime moralinio tvirtumo, jei nesidėsime prie pastangų atgauti Lietuvai laisvę, o, svarbiausia, jei išleisime iš akių savo jaunimo, savo vaikų auklėjimą. Jei čia apsilieisime, tai per trumpą laiką priauginsime gal brailių, gal austrų, gal dar kitokių, nes priaugantiems labai pigu išsklysti iš savo tautos kelio. Mes neišsivadame ir neišsivadėsime tikėjimo sugrižti į savo tėvynę, tačiau negrįžkim į ją su tokiais vaikais, kuriems ta tėvynė — vis tiek.

„Aksominė uždanga“

Italijos klausimai keturiu konferencijoj

Julija Venecija. Pernai, tik ką paskutiniam šuviui nuaidėjus, Tito bandė jėga užimti Juliją Veneciją. Išistus metus ėjo aštri kova dėl Triesto ne tik diplomatinėmis priemonėmis, bet ir jėga. Pagaliau Paryžiaus konferencijoje Julijos Venecijos problema buvo bene sunkiausia. Susitarta Georges Bidault kompromisinio pasiūlymo pagrindu — Triestą internacionalizuoti, o Juliją Veneciją padalyti tarp Italijos ir Jugoslavijos. Keturių galybės, pasitarusios su Italija ir Jugoslavija, tai sričiai laikino valdymo aparato sudarymą ir statuto paruošimą, dėl kurių buvo nepaprastai karštų ginčų, paveda taikos konferencijai. Taikos konferencijai apsprendus, Triesto klausimos dar būsiąs gražinti į keturių galybių užsienių reikalų ministerių konferenciją galutinam patvirtinimui.

Jugoslavijos ministro pirmininko pavaduotąs Hardeļ, dalyvavęs konferencijoje Paryžiuje, Venecijos Julijos klausimą svarstant, atvykęs į Lublijana pareiškė, kad Belgrado vyriausybė negalės ratifikuoti užsienių reikalų ministerių nutarimą Julijos Venecijos ar Triesto reikalu. Turimomis žiniomis, Italija ir Jugoslavija ruošia protesto raštus, kuriuos įteiks taikos konferencijai. De Gasperi, su daręs naują, demokratine, respublikoniška vyriausybę turi didesnę svorį ginti ne vien Venecijos Julijos, bet ir Tende, Brige sritis, kurias užsienių reikalų ministrai nutarė pripažinti Prancūzijai.

Kiti Italijos klausimai keturių konferencijoje sukėlė didžiausių ginčų. Molotovui labiausiai nepatiko, kad neradus kito kompromisinio sprendimo, Bevinas pasiūvė Italijos kolonijas palikti britams ir toliau globoti. Pagaliau sutarta: Italija atsisako buvusius kolonijus, jos lieka dabartinės administracijos — britų rankose, kol klausimas bus kitaip patvarkytas. Toliau Italijos kolonijų klausimą keturių galybės svarstys po metų.

Italijos reparacijų klausimu buvo prieita iki kraštutinio taško, nes užsienių reikalų ministrai pradėjo įvertinti santarvininkamas atitenkančius itilau laivus, taip, lyg jie būtų laivų pardavimo makleriai. Anglosaksai visas gėrybes, įskaitomas į reparacijas, stengėsi galimai aukščiau įvertinti, o Maskvas makleris jas nuvertinti veik ligi nulius. Siuo gal ir ne tiek opiu, bet šalių garbę liečiančiu klausimu pagaliau susitarta. Italija sovietams turi mokėti 100 mil. dolerių per septynerius metus. Pirmais

dvejais metais reikalaujama, kad Italija reparacijas mokėtų pramonės gaminiais. Reparacijos mokamos pirmiausia karo pramonės įmonių verte, turtu, esančiu Bulgarijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, o vėliau pramonės gaminiais.

Karinėje srityje sutarta, kad per 90 d. praėjus nuo pasirašymo taikos sutarčių su Roma ir Sofija, birtai atitrauks kariuomenę iš Italijos, o rusai iš Bulgarijos.

AUSTRIJOS KLAUSIMAS

Sis klausimas ne mažiau sudėtingas už vokiškąjį. Sovietai Austrijos nenori atleisti ir ginaiši štai kuriais argumentais. Birželio 26 d. susitarimas Austrijai suteikia

daugiau teisių. Austrijoje esą 437.000 įvairių svetimšalių ir DP. Sis svetimas elementas turis būti pašalintas. Anglosaksai nurodė, kad DP klausimas esąs sudėtingas ir jo negalima tuoj išspręsti. Austrijos turto klausimas neišaiškintas, nes, mat, sovietai savo srityje 75 nuosimčius visų pramonės įmonių, kurių gamyba siekia 83 mil. dol. per metus, jau yra paėmę kaip Reicho turtą. Sovietai iš savo srities išakę Austrijos vyriausybei ištremti 54.000 vokiečių. Beveik pusėje Austrijos šeiminkauja Maskva ir ji net nemano atleisti taip svarbaus geopolitinio taško, kuris jai leidžia likti Balkanuose.

Ged. Galvanauskas.

Lenku ir lietuviu partizanų bendradarbiavimas

Garsusis 1944 m. rugpjūčio m. 1 d. Varšuvos sukilimo vadas gen. Bor-Komorowski dabar, kaip didvyris, važinėja po JAV ir laiko pranešimus lenkų ir kitataučių kolonijose.

Lietuvių spaudos atstovams generolas pareiškė, kad vokiečių okupacijos metu Varšuvos ir kitų Lenkijos centrų partizanai labai glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos partizaniais Itin glaudus buvo Vilniaus krašto lietuvių ir lenkų partizanų bendradar-

biavimas, kurio tradicijos nenutrūkusios ir po šiai dienai. Labai dažni buvę atsitikimai, kad lietuviai partizanai pasiimdavo globotį koki žymesnį lenkų partizaną, kuriam savo krašte pasidarydavo jau per daug „karšta“.

Generolas yra tvirtai įsitikinęs, kad Lietuva sulauks savo laisvės ir pareiškė, kad visi lenkai be jokių išimčių, tiek užsienyje, tiek pačioje Lenkijoje trokšta Lietuvos nepriklausomybės.

Alb. Valentinas

MEŠKERIOTOJAI

Aną dieną žiūriu — gerb. Kakarieka skuba, neria gatvelėmis tiesiai Nekaro link.

— Kur, kur, bičiuli? — stabdau jį.

Žinote, skubu, — sako. — Tegu juos devyni . . .

Kakarieka pirštais padrikus plaukus šukuoja, nuolat kaklaraištį taiso ir linksmiausiai šypsosi. Matau, kad pilnas entuziazmo.

— Tai gal užeisime kur pasėdėti, — siūlau jam.

— Žinote, labai ačiū, bet truputį skubu. Atvirai sakant, bėgu truputį pameškėti . . .

— Meškėti? — nustebau.

— Betgi Landratas neduoda jokio leidimo meškėti . . .

— Tegu juos devyni . . . — numojo ranka gerb. Kakarieka. — Aš nė neprašau jų jokio leidimo . . .

— O kaipgi galima be leidimo? Žinote, vienas išėjo pameškėti be leidimo, tai kas atsitiko . . . Vos tik meškere įleido, tuoj ir pagavo

dvi savaites kalėjimo . . . Tai stačiai malonu, žinote . . .

— Miltai . . . — nusijuokė Kakarieka. — Manęs tai jie nepagaus.

— O, sakykite, didelių Nekare galima pagauti?

— Ai, puikių. Taip sakant, daugiausiai forelės . . . Net slysta rankose . . . Tegu jas devyni . . .

Tai viso gero, žinote skubu . . .

Gerb. Kakarieka pilnas visuotinio entuziazmo pirštais padrikus plaukus šukuoja, kaklaraištį taiso ir pilnu žingsniu skuba Nekaro link.

— Ei, palaukite, — sakau. — Su kuo jūs gaudote: su sliekais, ar su „Maikeferiais“?

O jis tik iš tolo numoja ranka:

— Nieko jūs nepagausite nei su sliekais nei su maikeferiais . . . Tegu juos devyni . . .

Mane apėmė pašėles pyktis. Jisai, kažkoks Kakarieka, mane, prityrusį meškėtoją pamokys, kad su maikeferiais arba sliekais nieko, girdi, negalima pagauti . . . Tegu tik man duoda leidimą, tai aš

Visuotinis streikas Italijoj

Italijos profesinės sąjungos paskelbė, kad š. m. liepos m. 29 d. t. y. taikos konferencijos susirinkimo dieną, visi Italijos darbininkai nutrauks darbą vienai valandai nuo 10 iki 11 val.

Sis streikas yra visuotinis Italijos protestas prieš 4 didžiųjų užs. reik. ministerių nutarimą sutarptautini Triestą ir priskirti Prancūzijai Tendos ir Brigos itališkas sritis.

Sensacinis derlius

Atitinkamos JAV ir Kanadas įstaigos pranešė, kad tos valstybės šiais metais laukia sensacingai didelio derliaus. Skubiai ruošiamos visokios susisiekimo priemonės tam derliui pergabenti.

Atrastas lobis

Vokietijoj britų zonoj prie Luneburgo buvo atrastas kelių milij. svarų sterlingų vertės lobis. Iš įvairių Europos kraštų Gestapo buvo suvežęs čia daug retų brangenybių, užsienio vertybės popierių ir kt.

Kišeniniai saulės laikrodžiai

Viena Berlyno įmonė pradėjo gaminti kišeningus saulės laikrodžius. Juos aptarnauja infra raudoni spinduliai ir dėl to jų eigai netrukdo nei debesys, nei kišenė. Jie yra taip pagaminti, kad gali būti naudojami tiktai Berlyno miesto srityje.

jiems parodysiu, kaip su sliekais ar maikeferiais galima pagauti. O šitoks tipas, greičiausiai, savo gyvenime meškereš nėra turėjęs rankose, bile tik mandriai kalba . . . Šitoks gali tik aklą rubuili netyčia pagauti . . .

Atsisėdau po medžiu ant suoloiko. Meškėtojo aistros degino mane it kokios pragaro liepsnos. Bet Pričkus iš Landrato neduoda leidimo . . . O Amtsgerichtas prie stalo susėdęs taip ir laukia, kada aš palmsiu į rankas meškere . . .

Mintimis nuskridau į praėjusias laimingas meškėtojų dienas prie senelio Nemuno. Kasdieną senelį meškėtojai apgulavo kaip muselės ir niekas nereikalavo jokių leidimų. Kauno senamiesčio Santakos meškėtojai ir dabar atsimeina viena departamento direktorių, kuris, matyti, buvo gimęs Zuvių ženkle. Jis per dienas mirkydavo Santakoje meškere, sėdėdamas ant vieno rastgalio su Elijaševo gatvės kiemsargiais, iki pažaliavimo rūkydavo cigaretes ir kalbėdavo apie šurpius meškėtojų nuotykius. Jis turėjo prabangią meškere su šilkinu siūlu ir nendrinu kotu, bet jokia

KULTŪRINĖS NAUJIENOS

Nauji V. Alanto kūriniai. Rašytojas V. Alantas, gyvenęs Kirchheime, atidavė spaudai novelių rinkinį „Ant siūbuojančių žemės“. Knygą leidžia brolių Sulaičių leidykla Gunzenhausene. Be to, V. Alantas tur parašęs ir dramą „Aukštadvaris“.

Naujas „Tėvynės Šešėlyje“ numeris. Detmolde išėjo antras kultūros žurnalo „Tėvynės Šešėlyje“ numeris. Jame trys B. Gaidžiūno eilėraščiai, Spalio novelė „Zaislas“, dvi A. Giedriaus pasakėčios, Naujokaičio straipsnis „Ar Maironis tik savo epochos poetas?“, M. K. „Nuotrupos iš Marijampolės gimnazijos laikų“, Dr. J. Pranaičio „Atominė energija ir atominė bomba“ ir dvi recenzijos: A. Rūko „Bubulis ir Dundulis“ (J. Kardelis) ir B. Brazdžionio „Svetimi kalnai“ (Pr. Naujokačis).

S. Zobarsko ir P. Osmolskio knygelė. Vaikų rašytojas Stepas Zobarskas parašė knygelę „Gandras ir Gandrytė“, kurią skoningais piešiniais gausiai papildė dail. P. Osmolskis. Šią knygelę ofseto spaudoje išleidžia „Atžalynas“.

C. Janušas ruošiasi parodai. Wuertburge gyvenas dail. Česlovas Janušas šio mėnesio pabaigoje Wiesbadeno stovykloje ruošia savo kūrinių parodą.

žuvelė niekada dar nebuvo ant jo meškerės užkibusi. Visi senamiesčio vaikėzai staciai botagais iš Nemuno vilkdavo gausiai žuvis, tik direktoriaus meškerė amžinai ant vandens plūduriuodavo ramiai ir jokios žuvelės nepajudinama... Bet vistiek jis nepamėtė vilties, kad kada nors kas ant jo meškerės užsikabins ir tam įvykiui užfiksuoti nuolat prie jo būdėdavo fotografas. Ir vieną sykį, tai buvo Sekminių antrąją dieną, staiga direktoriaus meškerė pasinėrė į dugną. Santakoje tada kilo visuotinas sąmyšis: kas gyvas, visi bėgo su visokiomis priemonėmis direktoriui į talką padėti ištraukti žuvį. Nepaprastai garsiai tada skambėjo žinovų vertingai patarimai, meškerė nuo svorio linko per pusę, o fotografas be pertraukos spraksėjo savo aparatais, fiksuodamas nepaprastą įvykį šio garbingo meškeriotojo gyvenime. Bet kai laimikį išmetė į krantą, visi Nemuno vilkai krito į smėlį be žado: ant kabliuko buvo užsikabinęs senas batas...

Nuo tos dienos niekas daugiau nelaimingojo meškeriotojo Santakoje nebematė. Elijaševo gatvės kiemsargiai vėl

Naujos knygos

Stasys Santvaras. Laivai palaužtom burėm. Ketvirtoji lirikos knyga. Jliustravo dail. Vaičaitis. Jšleido „Patria“ Tūbingene. 172 pusl.

Tai pirmoji tremtyje gražiai, prideramai išleista knyga; net kietais viršeliais apšalta. Knygoje surašytos lirikos vertinimas — recenzento dalykas. Trumpai tiek tegalima pasakyti: St. Santvaras ne naujokas (jau ketvirtąją lirikos knygą), turi savo poziciją ir tvirtai jos laikosi. Paprastas, be įmantrumų, be pretenziškumo, lengvas, suprantamas. Be to šioje knygoje jis tremtinis.

„Vyturėliai laukuos“. Šio pavadinimo eilėraščių rinkinį vaikas ir jaunimui paruošė spaudai Viktoras Šimaitis (Reutlingene). Rinkinį iliustruoja dail. P. Osmolskis.

PRANESIMAS

Nuertingeno lietuvių kooperatyvas praneša: nuo š. m. rugpjūčio 1 d. kooperatyvas perima lietuviškos periodinės ir neperiodinės spaudos platinimą. Mūsų įgaliotas asmuo atklankys kiekvieną gyventoją rinkdamas laikraščiams prenumeratą. Laikraščius galima taip pat užprenumeruoti ir kooperatyvo krautuvėje darbo valandomis.

Leidyklos prašomos savo leidinių siųsti šiuo adresu: Nūrtingen. Kirchheimerstrasse 41, Lietuvių Kooperatyvas.

kentė neapsakomą rūkymo badą ir liūdnei kalbėjo, jog nelaimingasis po įvykio įstojęs į kažkurį vienuolyną. Štai prie ko priveda meškeriojimo aistros...

Taip bedūmodamas, pamaciau kažin kur skubantį mūsų stovyklos maistininką Maukelę.

— Kur bėgi, gal užeisime po alutį? — šaukiu jam.

— Žinai, bičiuli, neturiu laiko, skubu...

— O kur taip?

— Meškerioti...

— Tai kad leidimo neduoda...

— Et, guzikas, — atsakė Maukelė. — Galima ir be jo...

— Tai, sakyk, ar kimba čia kas?

— Ir dar kaip kimba...

— Tai ant ko kimba: ant slieko, ar ant malkeferio?

— Supaisysi, ant ko čia kimba... — pamojo ranka nubėgdamas Maukelę.

— Pavyduoliai jūs, kirmėlės... — pasakiau perpykęs. — Kodėl Kaune, tenai Santakoje niekas nieko nepavydėjo...

Nudūlinau ir aš prie Nekaro pasižiūdamas, kaip be

Del sovietu spionazo Kanodoje

New Yorkas. Pranešime, kurį Kanados min. pirmas įteikė parlamentui apie sovietų špionazą Kanadoje, galima rasti šiuos konstatavimus: 1) yra slapta organizacija, kuri parūpino netikrus kanadiškus dokumentus užsienio agentams; 2) užsienio agentus kontroliavo ir finansavo rusų pulk. Zabotin, buvęs karo atašė Kanadoje, paskui atsauktas ir tuoj po to miręs; 3) NKVD turi Kanadoje savo organizaciją; 4) sovietų ambasados nariai vadovavo ir dabar dar, turbūt, vadovauja atskiroms viena kitai nepriklausomoms špionazų grupėms; 5) svarbiausias Sov. Rusijos tikslas, atrodo, buvo gauti žinių apie Kanados, Anglijos ir JAV gynybos planus po karo; 6) Sov. Sąjunga yra gavusi slapčių diplomatinį žinių apie trijų valstybių politiką. Sąrašys su šio dokumento paslėpimu, JAV prasidėjo didelė antisovietinė propaganda. (E)

Ir Vokietijoje...

BERLYNAS. Amerikiečių saugumo organai Vokietijoje paskelbė, kad atidengtas didelis Sov. Rusijos organizuotas špionazo tinklas Vokietijoje. Snipų tarpe daug raud. armijos karininkų civiliuose rūbuose. (E)

leidimų ir ant ko šitie ne-naudėliai gauda žuvį.

Ie! Žiūrių, štai iš krūmų beišlenda gerbiamas Kakarieka, pasibraukęs po pažastim dailia „forelę“, kokių šešiasdešimtys kilogramų svorio... Forelė visaip raitosi, meilingai į akis žiūri... svetimu liežuviu šneka...

— Tai ant ko šitokios kimba?

— Ant visko: ant cigarečių, ant pieno miltelių... tegu jas devyni... — linksmi atsakė gerbiamas meškeriojas Kakarieka.

Taku nuo krioklio beatslenkams ir maistininkas Maukelė, pasigavęs jau švabiškos kilmės lydeką, tamsiais pelėkais ir raudonomis lūpomis...

— O ant ko šitokios kimba, bičiuli? — pasiteiravau eidamas po šalį.

Ir daugiau čia besą meškeriotojų iš mūsų stovyklos. Dabar man visai aišku pasidarė, kokie meškeriojimo vėjai pučia prie Nekaro, kaip galima meškerioti be Landrato leidimo ir ant ko kas kimba. Čia tau ne Kauno Santaka — ant slieko čia nieko nepagausi...

TIRANA. Albanijos vyriausybė prašosi įleidiama į taikos konferenciją Paryžiuje, nes ji turinti ten daug ką pasakyti. (E)

ROMA. Respublikonų partijos atstovas parlamente grafas Sforza vyksta į lotynų Amerikos valstybes prašyti atskiras vyriausybės užtarti italų tezes taikos konferencijoje. (E)

VASINGTONAS. Abiejų parlamento rūmų sudaryta komisija susitarė kainų kontrolę vėl įvesti vieniems metams, su viena tačiau sąlyga, kad svarbiausių produktų kainoms leisti normaliai kilti iki rugpjūčio. 15 d. (E)

Žinios is Lietuvos

LIETUVOJE METRIKAI RASOMI DVIEM KALBOM

SSSR vyriausybė paragino visas sovietines respublikas nuo š. m. gegužės 1 d. suvienodinti vedybų, gimimų ir mirties registracijų pažymėjimus — spausdinti juos dviem kalbom: rusų ir vietine. Pažymėjimų blankus reikės pirkti valdinėse įstaigose. Jie spausdinami ant žyminio mokesčio popieriaus. Pakeitimai padaryti ir Zagse, kuris tvarko vedybų aktus. Dabar reikės iš anksto Zagsei pranešti apie norą susituokti ir tik po kelių dienų nustatytą valandą galės įvykti pati jungtinių registracija, kurioje turės dalyvauti ir visa eilė liudininkų. (E)

KAUNO GELEŽINKELIŲ STOTIS BARAKE

Traukdamiesi iš Lietuvos vokiečiai visiškai susprogdino Kauno geležinkelio stotį. Jos vietoje dabar pastatytas medinis barakas.

„Draugas“ Nr. 111 išspausdino vieno iš Lietuvos gauto laiško ištrauką, kur minima, kad šį pavasarį Kaune buvęs nepaprastai didelis potvynis. Išsiliejusios Nemuno ir Neris upės apsėmė net du trečdaliu Kauno žemio miesto. Vanduo išsilaikęs net keletą dienų. Per potvynį žuvo žmonių ir nemaža gyvulių. Tokio potvynio Kaune jau labai seniai nėsą buvę. (E)

Nanseno pasai DP

Valstybės Departamentas nutarė pritarti UNO rezoliucijai, pagal kurią visiems DP turėtų būti išduoti panašūs į Nanseno pasus dokumentai, kurie jiems garantuotų pabėgėlių ir tremtinių teises.

KRONIKA

KALENDORIUS

Šiandien antradienis, liepos 23 d.: Apolinaras, Ilgė, Tarvilas; rytoj trečiadienis, liepos 24 d.: Kristina, Zivilė, Dargvilas.

NUERTINGENO GIMNAZIJA BAIGIA MOKSLO METUS

Nuertingenas. Lietuvių gimnazija Nuertingene baigia mokslo metus liepos 25 d. (ketvirtadienis) šia programa: 10 val. pamaldos, R. Kat bažnyčioje, 16 val. — kolonijos salėje mokslo metų baigimo bei pirmajai abiturientų laida atestatų įteikimo aktas ir koncertas. Koncerte dalyvauja operos solistė S. Adomaitienė, J. Kristolaitytė, A. Pankštytė, smuikininkas Iz. Vasyliūnas ir muzikas J. Kalvaitis. Visuomenė kviečiama kuo gausiausiai dalyvauti.

Literatūros vakarai

Šiomis dienomis buvo suorganizuoti literatūros vakarai Kirchheime, Neufene, Oberlennigene ir Weilheime, kuriuose savo kūrybos paskaitė vašytojai St. Santvaras, Pulgis Andriušis, Ant. Gustaitis, ir Paulius Jurkus.

Tekintojų-frezuotojų kursai

Kirchheime u. Teck š. m. liepos m. 22 d. prasideda tekintojų-frezuotojų trijų mėnesių kursai. Praktikos darbai vyks stovyklos dirbtuvėje, o teoretinės pamokos — kursų klasėje.

Kirchheimo stovyklos dirbtuvėje praktikos darbus atlieka ir kaimyninių stovyklų kursų lankytojai.

GYVENIMAS SCHEINFELDO STOVYKLOJE

Scheinfeldas. Šioje stovykloje veikia kelios profesinės organizacijos: ekonomistų, teisininkų, žemės ūkio darbuotojų, inžinierių rateliai ir kooperatininkai, kurie turi išteigę kooperatyvą. Sudarytas socialinių mokslų ratelis, kuris surengė jau keletą paskaitų: gen. St. Raštikio — „Tarp karo ir taikos“, Dr. A. Maccinos — „Idėjų perkainavimas naujaisiais laikais“ ir kt. Lietuvių gimnazija jau pradėjo naujosios mokslo metus. Ji dirbs vokiečių vid. mokyklos patalpose popietinėmis valandomis. (Z)

IS TREMTINIŲ BENDRUOMENES GYVENIMO

Detmoldas. Iš Vyr. Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Komiteto ir Svetimo Valdybos pasitraukė S. Sužiedėlis. Į Komitetą turėtų įeiti pirmas kandidatas Daugėla.

Hamburgas. Pabaltijo Universiteto Hamburge pavadinimas pakeistas ta prasme, kad iš iškabų išbraukta „Pabaltijo“ žodis. (TZ)

SKAUTAI IŠKYLAUJA

Weilheimas. Nuertingeno apskrityje skautų Neris tunas liepos 21 d. suruošė bendrą iškylą. Gražiamieji ažuolyne prie Weilheimo iš pat ryto prigūžėjo skautų ir svečių iš plačios apylinkės. Netrukus po šimtamečių ažuolais išdygo palapinės ir užvirė skautiškasis gyvenimas: pakelta vėliava, pradėti aplink palapines papuošimai, tvarkomas rajonas ir kt.

Iškylos aikštėje prie kukliai įrengto altoriaus įvyko pamaldos, kurias laikė ir pamokslą pasakė kun. Karalius. Vėliau apie 40 skautų davė skauto įžodį. Po skautiškų pietų, kuriais buvo pavaišinti ir svečiai, įvyko skautiškos varžybos ir žaidimai.

Vakare prie uždegto laužo, atvyko UNRRA Team 513 dir. R. Maingeot, Welfare Officer Miss van Ribbink ir

kiti UNRRA pareigūnai. Direktoriui skautų vardu buvo įteikta dovanėlė — Gedimino Pilis, o Miss van Ribbink ir kiti UNRRA pareigūnai apdovanoti gėlėmis. Laužui liepsnojant kiekvienos kolonijos skautai pasirodė su savo programa: inscenizacijomis, vaidinimėliais, dainomis.

UNRRA direktorius su komisija apžiūrėjęs skautiškuosius įrengimus už gerai pastatytas ir skoningai papuoštas palapines pirmąją vietą pripažino Nuertingeno skautams. antrąją — Kirchheimo latvių skautams ir trečiąją — Weilheimui. Nuertingeno skautai taip pat gavo ir skautų rėmėjo p. Maliorio piniginę dovaną, kuri bus panaudota skautų būklo įrengimui.

Vakare skautai su savo tėveliais ir svečiais dainuodami sugrįžo į namus. (s)

Dar viena mokslo istaiga

UNRRA DIREKTORIAUS R. MAINGEOT KALBA. PASAKYTA ATIDARANT NÜRTINGENO TECHNIKOS MOKYKLĄ

Prieš kiek laiko mūsų kultūros reikalų komitetas man įteikė lietuvių technikos mokyklos įsteigimo projektą. Šiandien šis reikalas tapo jau tikrove.

Šia proga reiškiu visišką mano pasitenkinimą visais tais, kurie prisidėjo prie kultūrinio ir socialinio mūsų stovyklos išugdyto. Mūsų aktingumas augo palaipsniui: mūsų mokyklos, automechanikų, šoferių, kalvių kursai, braižyklos, muzikos bei teatro vienetai, sporto organizacijos skautai (daugiau 400 jaunų vyrų), mūsų gimnazija, kuri už kelių dienų baigia savo pirmuosius mokslo metus, ir šiandien dar viena nauja istaiga, technikos mokykla, kurioje mokslas bus dėstomas lietuvių kalba.

Pabrėžtini trys motyvai, kurie yra mūsų aktingumo priežastimi. Pirmiausia tai, kad mes tiksliai vykdome instrukcijas pagal UNRRA nustatytus atstatymo principus. Antra — mes stengiamės realizuoti UNRRA patiekto darbo programą ir trečia, — turint galvoj socialinius ir moralinius reikalus, esame įpareigoti padėti tiems, kurie dėl aplinkybių ne iš savo valios, pasidarė karo aukomis. Jaunimui buvo pakirstos galimybės, kurias galėjo turėti normaliam gyvenime. O svarbiausia tai, kad negalėjo mokytis.

Mūsų mokyklos dabar tam jaunimui suteikia galimumą tęsti toliau mokslus. Mes, UNRRA nariai, turėsime didžiausią pasitenkinimą pasakyti tiems, kurie tam pasisventė, — rytoj mūsų mokiniai bus žmonės, kurie dėka mūsų

pastangų išpildyti atstatymo programą, garbingai atliks socialinę pareigą. Ją kiekvienas iš mūsų turi jausti iš žmoniškumo.

Baigdamas aš raginu visus pasisvesti. Rytoj profesoriai ir mokiniai pradės savo darbą, o mes karštai tikime, kad jų pastangas vainikuos pasiekimas.

Visų vardu leiskite, Pene Apygardos Direktoriau, padėkoti jums ir visiems tiems, kurie suteikė mums garbės atsilankydami į šias iškilmes. Mes dėsimės pastangas, kad 513 grupė ateityje dar tampačiau bendradarbiautu, kad pasiektume tų tikslų, kuriuos mes užsibrėžėme.

BUS STATOMAS MARTYNUI JANKUI PAMINKLAS

Flensburgas. Neseniai mirusiam paskutiniam aušrininkui Martynui Jankui Flensburgo lietuviai ruošiasi pastatyti laikiną paminklą Flensburgo kapuose. Šiam tikslui lietuvių tremtinių tarpe pradėta rinkti aukos. Tolkol lietuvių stovykla paaukojo RM 422.50; Grumbų stovykla — RM 50.50; Slezvigo lietuvių stovyklos — RM 443.50. Iš viso Slezvigo apskrityje M. Jankaus paminklui statyti suvinkta RM 916.50.

LIETUVIS JAV VICEKONSULAS BATAVIJOJ

Jau nuo seniau JAV diplomatinėje tarnyboje esąs Albertas Čižauskas, buv. JAV vicekonsulas Karachi mieste, Indijoj, neseniai toms pačioms pareigoms perkeltas į Bataviją, Javos saloje, Olandų Indijoj. (EI)

SPORTAS

LIETUVIAI STIPRIAUSIPIE ESTUS

Geislingenas. Liepos 14 d. estų krepšinio rinktinė Geislingene išsikvietė Kempteno lietuvių Šarūną rungtynėms. Kadangi tai buvo neoficialios tarpvalstybinės Lietuva — Estija rungtynės, žiūrovų susirinko keletas tūkstančių, kurie su dideliu įtempimu sekė judrią kovą. Mūsų vyrai, kurie Vokietijoje dar nėra pralaimėję nė vieny rungtynių, ir šį kartą išnešė triuškinančią pergalę, sukradami didelį krepšių kapitalą santykiu 69:22 (38:11). Šarūnas žaidė įprastos sudėties, su Z. Puzinausku priešaky. (s)

PABALTIO SPORTO STOVYKLA

Detmoldas. Rugpjūčio 3-17 d. d. Iserlohne britų zonos YMCA vadovybė ruošia Pabaltijo sporto stovyklą, į kurią bus priimami 12—17 metų visų trijų Pabaltijo tautų jaunuoliai, gyvenantieji britų zonoje. (TZ)

SPORTAS LIETUVOJE

Vilnius. Tarybinė „Tiesa“ birželio 7 d. straipsnyje „Tarybų Lietuvos rinktinės pergalė“ rašo apie futbolo rungtynes, kurias turėjo LTSR rinktinė su Maskvos „Strojitel“. Rungtynės įvyko Kauno valstybiniame stadione ir baigėsi rinktinės laimėjimu 1:0. Rinktinėje žaidė Kučinskas, Petraitis, Pastoris, Jančauskas, Penkauskas, Stelmokas, Ilgūnas, Choniavka, Strupkus. Įvartį iš gero Penkausko padavimo įmušė Pastoris.

Po šių rungtynių rinktinė turi surinkusi 3 taškus iš 4 galimų. Jai dar teks žaisti 12 rungtynių su šešiomis komandomis. (s)

APŽVALGA

Lithuanian Newspaper. Permitted by UNRRA Team 513. — Išleina 3 kartus per savaitę: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Leidžia ir redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingasis redaktorius Alb. Valantinas.

Prenumerata 1 mėn. — RM 6.—; atskiras numeris — 50 pf.

Redakcija: Nürtingen (Wttmbg.), Katharinenstrasse 31/1. Administracija: Kirchheim u. Teck, Krebenstr. 18. Druck: A. Gottliebs & J. Oßwalds Buchdruckerei, Kirchheim u. Teck.